Tento materiál bol vytvorený vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja, v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Aktualizované vydanie bolo podporené z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, v rámci programu cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Česko 2021-2027, priorita Vzdelávanie.

Montessori definičný materiál
Plod – Rozširovanie semien
II. aktualizované vydanie

Spracovala: *Martina Gymerská*
Odborní garanti: *Ľubica Maďarová, Kateřina Rezková, Zuzana Kostřicová, Barbora Bräuerová*
Obrázky: *Mária Veselovská*

Vydalo občianske združenie PERSONA
Vrančovičova 29, Bratislava, http://ozpersona.sk/
Viac inšpirácií a materiálov nájdete na
http://montessoripedia.org/

© PERSONA, 2026 PL06

Plod

Rozširovanie semien

Časť rastliny, ktorá vznikne z kvetu po oplodnení, sa nazýva **plod**.

Plod vzniká premenou semenníka, v niektorých prípadoch premenou celého piestika alebo aj ďalších kvetných častí.

Plody rastlín obsahujú semená, ktorými sa rastlina rozmnožuje a šíri na nové miesta.

Plod chráni semená rastliny a pomáha semenám dostať sa na miesto, kde môžu začať klíčiť a rásť.

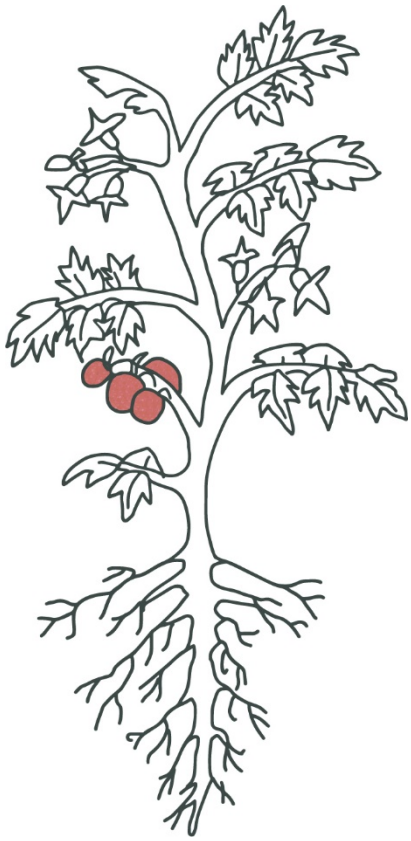

2

Rastliny, u ktorých rozširovanie semien sa uskutočňuje pomocou činnosti človeka, nazývame **antropochórne rastliny**.

Mnoho plodov a semien slúži ľuďom ako potrava, preto ich často sadia vo svojich záhradách či sadoch (napríklad rôzne druhy obilia, zemiaky, kukurica, paradajky a mnoho ďalších).
Iné rastliny človek rozširuje pre okrasu (kvety alebo stromy v parkoch) alebo aj nevedome (napríklad počas dopravy plodov a semien).

15

4

Rastliny, ktorých semená sú rozširované pomocou vody, nazývame **hydrochórne rastliny**.

Vodou sa rozširujú plody a semená rastlín, ktoré rastú na brehoch riek a vodných tokov. Plávajú vo vode aj mnoho kilometrov, kým sa nevyplavia na breh (napríklad plod kokosovníka).

13

Premiestňovanie semien pomocou plodov na miesto, kde semená začnú klíčiť, nazývame **rozširovanie semien**.

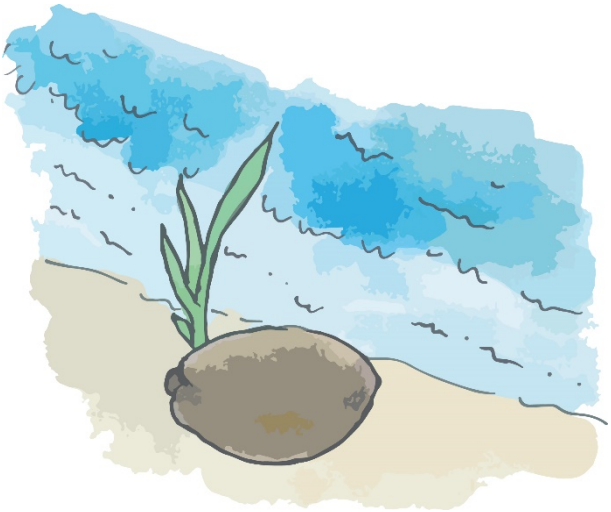

Keby všetky rastlinné semená iba spadli z materskej rastliny na zem, nové rastliny by rástli veľmi blízko seba a zaberali by si navzájom priestor, živiny, vodu aj slnečné svetlo.

Pretože rastliny nemôžu chodiť a rozšíriť tak svoje semená po širšom okolí, šíria sa inými spôsobmi.

12

5

Rastliny, ktorých semená sú rozptýlené v okolí materskej rastliny pomocou gravitácie alebo vymršťovania pri prasknutí dozretého plodu, nazývame **autochórne rastliny**.

Ide o najjednoduchšiu formu rozptýlenia semien. Semená iba spadajú z rastliny a pristávajú v pôde pod ňou (napríklad nechtík), prípadne niektoré rastliny so suchými plodmi rozširujú svoje semená vymrštením z plodu pri prasknutí (napríklad hrach, netýkavka, orgován).

10

7

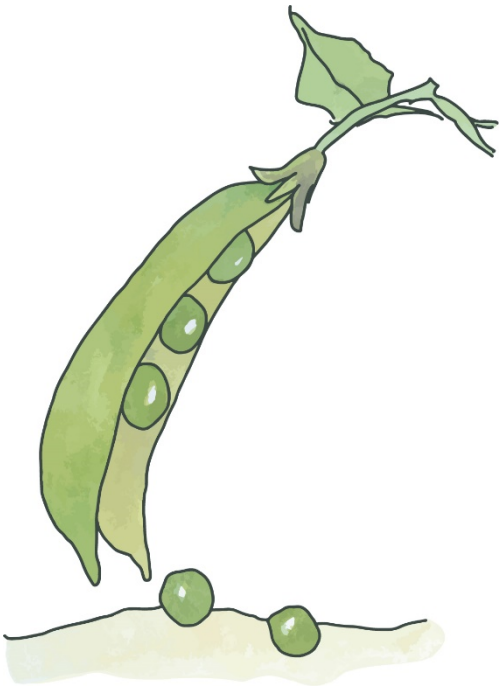

Rastliny, ktorých semená sú rozširované prúdom vzduchu, nazývame **anemochórne rastliny**.

Niektoré plody a semená rozširuje po okolí vietor. Takéto plody alebo semená sú veľmi ľahké, môžu mať krídelká alebo chĺpky (páperie), ktoré im slúžia na vznášanie (napríklad plod javora, púpavy, podbeľu).

Rastliny, ktorých semená sú roznášané buď na povrchu tiel živočíchov, alebo sú súčasťou potravy živočíchov, pričom prechádzajú zažívacím traktom bez toho, aby stratili klíčivosť, nazývame **zoochórne rastliny**.

Niektoré plody a semená živočíchy pojedajú a po okolí sa potom rozširujú ich trusom (napríklad jarabina).

Iné sa prichytia háčikmi na srsť alebo perie živočíchov, ktoré ich potom roznášajú po okolí (napríklad plod lopúcha).